

23 kwietnia

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich

Cele:

- ✓ promocja czytelnictwa i edytorstwa;
- ✓ ochrona własności intelektualnej prawem autorskim.

Poetka, laureatka literackiego Nobla, **Wisława Szymborska** nazywała czytanie „*najpiękniejszą zabawą jaką sobie ludzkość wymyśliła*”, **Bolesław Prus** określał to „*nowym zmysłem*”. **Kartezjusz** pisał, że „*czytanie dobrych książek jest niczym rozmowa z najwspanialszymi ludźmi minionych czasów*”, z kolei **Cycon**, że „*pokój bez książek jest jak ciało bez duszy*”.

Czy można się z tymi słowami nie zgodzić?

Wszystkie te sentencje o czytaniu, są jak najbardziej aktualne, a świadczą o tym liczne uroczystości promujące czytelnictwo.

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich to święto ustanowione przez UNESCO. Obchodzimy je corocznie od 1995 roku. Obecnie Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich celebrowany jest na całym globie – od Nowej Zelandii po Kanadę.

W Hiszpanii Dzień Książki zaczęto obchodzić już 1930 roku, w Europie był to rok 1964, a od roku 2007 obchodzimy go także w Polsce.

Pomysł organizacji święta zrodził się w Katalonii. W 1926 roku wystąpił z nim wydawca, **Vicente Clavel Andrés**. 23 kwietnia jest tam hucznie obchodzonym świętem narodowym, jako dzień jej patrona – Świętego Jerzego.

Zgodnie z długą tradycją w Katalonii obdarowywano w ten dzień kobiety czerwonymi różami, mającymi symbolizować krew pokonanego przez Św. Jerzego smoka. Z czasem kobiety zaczęły odwzajemniać się mężczyznom podarunkami w postaci książek.

23 kwietnia to również symboliczna data dla literatury światowej. W tym dniu, w roku 1616 zmarli [Miguel de Cervantes](#), [William Shakespeare](#) i [Inca Garcilaso de la Vega](#) (przy czym datę śmierci Shakespeare'a podaje się według kalendarza juliańskiego, a pozostałych dwóch – według gregoriańskiego). Na ten sam dzień przypada również rocznica urodzin lub śmierci innych wybitnych pisarzy, np. [Maurice'a Druona](#), [Halldóra Laxnessa](#), [Vladimira Nabokova](#), [Josepa Pla](#) i [Manuela Mejia Vallejo](#).

A jak to było z prawami autorskimi?

Pierwsza międzynarodowa konwencja, której przedmiotem była ochrona praw autorskich dzieł literackich i artystycznych, pochodzi z roku 1886. Dopiero jednak siedemdziesiąt lat później, w 1956 roku zaczęła obowiązywać Powszechna Konwencja ds. Copyright. [Polska](#) przystąpiła do niej dopiero dwadzieścia lat później w roku 1976.

17 zalet książki

- 1. Książka pozwala nam rozwijać język i słownictwo. Uczy nas wyrażać myśli i rozumieć innych.*
- 2. Książka rozwija myślenie. Dostarcza nam pojęć myślowych i nowych idei, rozszerza naszą świadomość i nasz świat.*
- 3. Książka pobudza fantazję, uczy budować obrazy w wyobraźni.*
- 4. Książka dostarcza nam wiedzy o innych krajach i kulturach, o przyrodzie, technice, historii, tym wszystkim, o czym chcielibyśmy dowiedzieć się czegoś więcej.*
- 5. Książka rozwija nasze uczucia i zdolności do empatii. Wyrabia w nas umiejętności wczuwania się w czyjąś sytuację.*
- 6. Książka dodaje sił i zapału. Dostarcza nam rozrywki emocji. Może rozśmieszyć lub zasmucić. Może pocieszyć i wskazać nowe możliwości.*
- 7. Książka może stawiać pytania, które angażują i pobudzają do dalszych przemyśleń.*
- 8. Książka uczy nas etyki. Skłania do namysłu nad tym, co słuszne, a co nie, co dobre, a co złe.*
- 9. Książka może wytłumaczyć rzeczywistość i pomóc w zrozumieniu zależności.*
- 10. Książka może udowodnić, że często pytanie ma więcej niż jedną odpowiedź, że na problem da się spojrzeć z różnych stron. Może podpowiedzieć inne sposoby rozwiązywania konfliktów niż przemoc.*
- 11. Książka pomaga nam zrozumieć siebie. Odkrycie, że są inni, którzy myślą jak my, że mamy prawo do swoich odczuć reakcji, umacnia nasze poczucie własnej wartości.*
- 12. Książka pomaga nam zrozumieć innych. Lektura książek pisarzy z innej epoki, innego*

świata i odkrywanie, że ich myśli i odczucia nie różnią się od naszych, buduje tolerancję dla innych kultur i zapobiega uprzedzeniom.

13. Książka jest naszym towarzyszem w samotności. Łatwo wsiąść ją ze sobą i czytać gdziekolwiek. Z biblioteki można ją wypożyczać za darmo i nie trzeba podłączać do prądu.

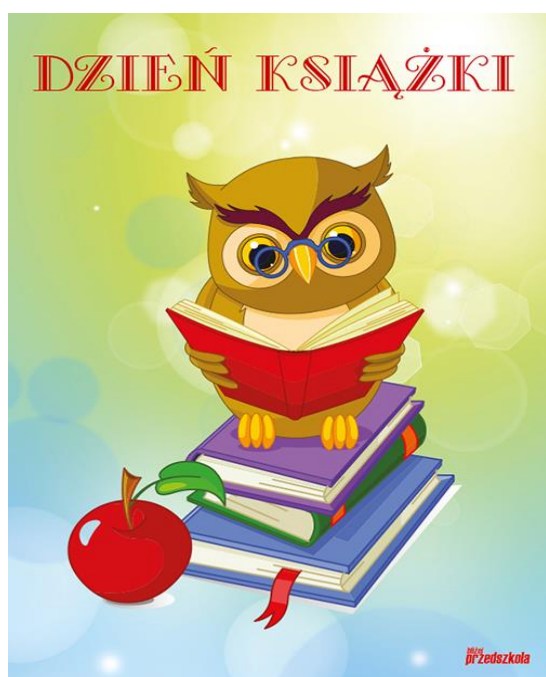
14. Książka jest częścią naszego dziedzictwa kulturowego. Dzięki niej mamy wspólne doświadczenia i punkty odniesień.

15. Dobra książka dla dzieci, którą można czytać na głos, przynosi radość dzieciom i dorosłym. Buduje pomost między pokoleniami.

16. Książka dla dzieci to pierwsze spotkanie z literaturą – nieograniczonym światem, z którego czerpiemy przez całe życie. To bardzo ważne spotkanie, gdyż, jeśli nie zostanie zmarnowane, pokaże ile może dać dobra literatura.

17. Literatura wzbogaca kulturę kraju. Daje pracę wielu ludziom: pisarzom, ilustratorom, wydawcą, bibliotekarzom .... Literaturę można również eksportować przynosząc krajowi dochód i uznanie za granicą.

Ciekawostki ze świata książki

Książkowe rekordy

Książki fascynują ludzi od stuleci nie tylko z powodu ich ciekawej treści. Wokół literatury istnieje ogromny świat autorów, wydawców, tłumaczy i dotyczących ich ciekawych historii oraz anegdot. Oto porcja interesujących faktów o książkach, o których nie miałeś pojęcia!

Dążenie do bycia „naj” jest obecne w każdej dziedzinie życia, również w literaturze.

- **Najdroższą książką na świecie** jest *Kodeks Leicester* Leonarda da Vinci. Jej cena przekracza 30 mln dolarów.
- **Najdroższa polska książka** to drugie wydanie *O obrotach sfer niebieskich* – kosztowało 103 tysiące złotych.
- **Najdroższą na świecie książką jest czterotomowe dzieło „Ptaki Ameryki”** ornitologa Johna Jamesa Audubona. Zostało ono sprzedane za - 8 mln 802 tys. 500 dolarów.
- **Najmniejsza książka świata** powstała w Polsce, jest to *Alfabet łaciński* z 1976 roku o wymiarach 1 x 0,8 mm.
- **Najmniejsza książka dla dzieci to "Stary król Cole"** - mierząca 1mm x 1mm, a kartki można przewracać tylko za pomocą igły.
- **Największa książka świata "Super Book"** powstała w Denver w Stanach Zjednoczonych. Jej wymiary to 2,74 x 3,07 m i waży 252,6 kilograma.
- **Największy zbiór książek** posiada Biblioteka Kongresu w Stanach Zjednoczonych – ponad 113 mln egzemplarzy.
- **Najdłuższa książka świata** to pewien chiński słownik wydany w 5020 tomach.
- **Najwięcej, bo ponad 600 powieści, w dobie "ery gęsiego pióra" napisał Polak - Józef Ignacy Kraszewski (1812 - 1887).**
- **Najpopularniejszą książką na świecie jest Biblia.**
- **Pierwsze wiersze dla dzieci w języku polskim pisał Stanisław Jachowicz (1796-1875).**
- **Pierwsza książka, która została napisana z pomocą maszyny do pisania to „Przygody Tomka Sawyera”.**
- **W Japonii wydrukowano zapachową książkę kucharską. Żeby poznać aromat danej potrawy, pociera się kartkę nadgarstkiem.**

Czytanie i czytelnicy

Po drugiej stronie książki znajdujemy się my, czyli czytelnicy. Nasze zwyczaje dotyczące kupowania, wypożyczania i czytania stanowią również ciekawą porcję wiedzy.

- Statystyczny czytelnik najczęściej traci zainteresowanie książką na **18 stronie**.
- W Polsce **najpopularniejszym źródłem pozyskania książki** jest pożyczenie od znajomych (34%).
- **57 % Polaków** zakończyła przygodę z literaturą po ukończeniu swojej edukacji.
- **Najbardziej zagorzali czytelnicy** mieszkają w Indiach i spędzają z książką ponad 10 godzin tygodniowo.
- **28 % Polaków** przyznaje, że **nie ma w domu żadnej książki**.
- **68 % wszystkich sprzedawanych książek** jest kupowane przez kobiety.
- **Najwyższy próg czytelnictwa** w Europie mają Czechy. Regularnie czyta tam 86 % ludności.
- **Najdłużej przetrzymana książka** została oddana po 47 latach do biblioteki w Michigan.

Aby pielęgnować tradycje związane z obchodami **Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich** możecie wspólnie z rodziną celebrować to święto. Czas spędzany w domu można zorganizować na wiele sposobów. Ciekawym pomysłem może być wspólne głośne czytanie literatury pięknej, literatury popularnonaukowej, przypomnienie sobie ulubionych książek, również tych, po które nie sięgaliście od wielu lat. *Przekonajcie się, że książki mogą znacząco zmienić Wasze życie i Was samych, oczywiście na lepsze.*

Najmłodsi czytelnicy z pomocą Rodziców mogą posłuchać ciekawych utworów np. :

- „Opowiadania do chichotania” – Renata Piątkowska
- „Awantura w bajkach” – Agnieszka Olejnik
- „Mopsik, który chciał być jednorożcem” – Bella Swift
- „Przygody Kota Filemona” – Sławomir Grabowski, Marek Nejman

www.wierszedladieci.pl

www.waszebajki.pl

lektury.gov.pl